

ПРОПИСИ У ПРАКСИ

ISSN 2406-1085

Број 64 / јануар 2018.

ИНГ-ПРО

ГОДИНА
ПОСТОЈАЊА

ИЗДАЈАМО:

Приказ најбитнијих измена закона из области радног права усвојених у децембру 2017. године

Новине у Закону о изменама и допунама Закона о јавној својини

Коментар Закона о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама

Осврт на нова правна решења у Закону о изменама и допунама Закона о буџетском систему

Коментар одредби Закона о буџету за 2018. годину које се односе на локалну самоуправу

Спорови настали из уговора о купопродаји непокретности – први део

ЈАВНЕ НАБАВКЕ • РАДНО ПРАВО • ГРАЂАНСКО ПРАВО • ПРИВРЕДНО ПРАВО • УПРАВНО ПРАВО • КРИВИЧНО ПРАВО

Срећан Божић и радосну 2018. годину жели вам ИНГ-ПРО.

SUDSKO-
ADVOKATSKI
ROKOVNIK

SAVETOVANJA

LEGE ARTIS
PROPISI U
PRAKSI

JAVNE
NABAVKE

POSLOVNI
SAVETNIK

ČETVRT VEKA SA VAMA

STRUČNI
KOMENTARI

PROPISI.NET
ELEKTRONSKO PRAVNO IZDANJE

ING-PRO

Оснивач и издавач:

ИНГ-ПРО
Издавачко-графичко д.о.о.
Београд, Веле Нигринове 16а

За оснивача и издавача:

Горан Грчић и Владимир Здјелар

Главни и одговорни уредник Редакције:

Јован Матијашевић

Главни и одговорни уредник часописа:

Ана Фулетин

Сарадници:

Алжбета Марко
Весна Филиповић
Владимир Саичић
Драган У. Калаба
Драгана Марчетић
Јован Беара
Милан Ранђеловић
Никола Пантелић
Саша Кулић
Снежана Марјановић

Технички уредник:

Милена Станковић

Лектура:

Милица Радованчев

Графичка припрема:

Мирослав Арамбашић

Штампа:

Digital art, Београд

Редакција:

Веле Нигринове 16а, 11000 Београд
тел: +381 11 2836-890
факс: +381 11 2836-474
имејл: redakcija@legeartis.rs

Часопис излази једанпут месечно (10 бројева и 1 двоброј у оквиру годишње претплате).

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд
34

LEGE Artis : прописи у пракси / главни и одговорни уредник Ана Фулетин. - [Штампано изд.]
. - Год. 3, бр. 25 (окт. 2014) - . - Београд : ИНГ-ПРО, 2014- (Београд : Digital art). - 28 cm
Месечно. - Наслов лат., текст ћир.. - Преузима нумерацију електронског издања. - Друго издање на другом медијуму: Lege Artis (Online) = ISSN 2334-6140
ISSN 2406-1085 = Lege Artis (Штампано изд.)

Поштовани претплатници,

Почетак нове године у знаку је нових закона којима у овом броју посвећујемо посебну пажњу.

У рубрици Радно право ћу ћемо ћуриказ најбитнијих измена закона из области радног права усвојених у децембру 2017. године.

Усвојене су измене Закона о буџетском систему и нови буџет за 2018. годину, па ћим ћемама посвећујемо два ћекста у рубрици Јавне набавке и буџети.

У области привредног права издвајамо Коментар Закона о изменама и дојунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним ћрансакцијама.

Поред наведених, ићичемо и ћектове о Закону о дуалном образовању и Изменама Закона о јавној својини.

Наведене ћектове ћраће и дрући ћектови из ћраћанског, кривичног и радног права, као и сталане рубрике Портал чииалаца и Реићар ћројиса донетих између два броја.

Желимо вам усћешан ћочетак, надамо се, још усћешније године.

Редакција

Будимо на вези

Часопис *Lege Artis – ПРОПИСИ У ПРАКСИ* отворен је за сва ваша питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике. Можете их упутити ауторима текстова или на имејл редакције часописа redakcija@legeartis.rs

Пратите нас:

- www.legeartis.rs
- www.propisi.net
- www.ingpro.rs
- www.facebook.com/IngProLegeArtis

У овом броју...

РАДНО ПРАВО

- 4 Приказ најбитнијих измена закона из области радног права усвојених у децембру 2017. године
- 10 Радни спорови и суђење у разумном року
- 15 Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

ПРИВРЕДНО ПРАВО

- 19 Коментар Закона о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама
- 22 Камата кроз судску праксу привредних судова

ЈАВНЕ НАБАВКЕ И БУЏЕТИ

- 26 Коментар одредби Закона о буџету за 2018. годину које се односе на локалну самоуправу
- 33 Осврт на нова правна решења у Закону о изменама и допунама Закона о буџетском систему

УНАКРСНИ ПОГЛЕД

- 39 Новине у Закону о изменама и допунама Закона о јавној својини
- 44 Скраћени приказ Закона о дуалном образовању

КРИВИЧНО ПРАВО

- 48 Посебна интеграција директног умишљаја код кривичних дела са субјективним бићем
- 50 Кривично дело непријављивање кривичног дела и учиниоца у судској пракси

ГРАЂАНСКО ПРАВО

- 56 Спорови настали из уговора о купопродаји непокретности – први део
- 68 Тростепеност одлучивања у поступцима пред јавним бележником

РУБРИКЕ

- 77 Портал читалаца
- 81 Преглед прописа донетих између два броја

Приказ најбитнијих измена закона из области радног права усвојених у децембру 2017. године

Следи приказ Закона о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Закона о изменама и допунама Закона о раду и Закона о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца, који су усвојени и почели су да се примењују крајем децембра 2017. године.

Милан Ранђеловић,
адвокат у Адвокатској
канцеларији ЈПМ Јанковић –
Поповић – Митић

Дана 14. децембра Народна скупштина Републике Србије усвојила је сет измена и допуна закона који регулишу радноправну материју, односно Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, Закон о изменама и допунама Закона о раду и Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца. Наведене измене и допуне објављене су у „Службеном гласнику Републике Србије” број 113/17, а ступиле су на снагу 25. 12. 2017. године, изузев одредаба чланова 6. и 7. Закона о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености, које почињу да се примењују почев од 1. 1. 2018. године (члан 6), односно почев од 1. 1. 2019. године (члан 7). У наставку текста уследиће приказ најбитнијих измена и допуна горенаведених закона.

**ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА
ЗАКОНА О ЗАПОШЉАВАЊУ
И ОСИГУРАЊУ ЗА СЛУЧАЈ
НЕЗАПОСЛЕНОСТИ**

Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености (у даљем тексту: Измене Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености) донет је у циљу обезбеђивања пуне ефикасности у функционисању Националне службе за запошљавање (у даљем тексту: НСЗ), смањења трошкова и детаљнијег уређивања одређених питања, односно унапређења праксе, као и креирања активних мера политике запошљавања са циљем подстицања/одржавања запослења. Најважније измене одредби односе се на следеће:

1. Обрачун за остваривање права на новчану накнаду за случај незапослености (измена чланова 69. и 70)

Недовољно одређена методологија обрачуна за остваривање права на новчану накнаду за случај незапослености (да ли се при обрачуну полази од минималне зараде у нето или у бруто износу), предвиђена старим законским текстом, стварала је велике проблеме у пракси послодаваца и судова. Законска непрецизност поводом овог питања довела је до различитог поступања и одлучивања нижестепених судова у више десетина хиљада спорова корисника новчаних накнада

упућена лица, кретање у оквиру привредног друштва и независне професионалце, овом изменом уводи се и нова врста радне дозволе која се издаје за оспособљавање и усавршавање. Ова врста радне дозволе може да буде издата лицима која обављају стручну праксу, стручно оспособљавање и усавршавање или приправнички стаж у Републици Србији и по том основу остварују права по основу рада.

Како Република Србија напредује у приступним преговорима за чланство у Европској Унији и постаје део европских мрежа за мобилност младих, појавила се потреба за детаљнијим регулисањем правног оквира боравка и рада странаца по поменутиим основима у Републици Србији. Такође, ова измена ће омогућити и ажурнију евиденцију о странцима који се налазе на специјализацији, оспособљавању, односно приправничком стажу у Републици Србији.

Дозвола за оспособљавање и усавршавање, као и друге радне дозволе за посебне случајеве запошљавања, издаје се на захтев послодавца односно странца, под условом да странац поседује одобрење за привремени боравак и закључен уговор са послодавцем о обављању обуке (приправнички стаж, стручна пракса, стручно оспособљавање или усавршавање), који садржи место и рок трајања обуке. Период важења ове дозволе ограничен је на

период трајања обуке (приправнички стаж, стручна пракса, стручно оспособљавање или усавршавање), а у сваком случају не може да буде дужи од годину дана. Предметна дозвола може да буде продужена за још годину дана.

4. Измена рока за подношење захтева за продужење радне дозволе (допуна члана 28)

Старо законско решење које је предвиђало да захтев за продужење радне дозволе мора да се поднесе најраније 30, а најкасније 15 дана пре истека рока важења радне дозволе, због своје непрецизности доводило је до велике несигурности у пракси, како за НСЗ као органа надлежног за издавање дозвола за рад, тако и за саме странце имаоце радних дозвола.

У циљу превазилажења наведених потешкоћа Измене Закона о запошљавању странаца уводе новину у погледу рока за подношење захтева за продужење радне дозволе, односно предвиђају да је исти могуће поднети најкасније до истека важења радне дозволе. Имајући у виду велики број странаца радно ангажованих у Републици Србији, оваква измена несумњиво ће допринети једноставнијем остваривању њихових права, као и ефикаснијем функционисању НСЗ.

Електронско правно издање

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Прописи.нет нуде преко 200.000 докумената – прописе, судску праксу (преко 40.000 сентенци), службена мишљења надлежних министарстава, моделе уговора и образце из свих области, и коментаре прописа врхунских стручњака. Ту су и калкулатори камата и судских такси, бројне актуелности и много тога још, у јединственом, дневно ажурном интернет издању с међусобно повезаним документима. Прописи.нет функционишу без икакве инсталације, имају бесплатан Мејл-сервис који прати све промене из области пословања коју корисник одабере и доставља их на мејл кориснику. Комфор, тачност и брзина, прегледни менији и једноставно коришћење расположиви су свима у било које доба дана и с било које локације у земљи и свету.

Пратите нас путем интернета на адреси: www.propisi.net

За ирејилашћу и групе информације иишиће нам на: office@ingpro.rs
или нас иозовиће на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Радни спорови и суђење у разумном року

Аутор се бави анализом радног спора ослањајући се на законодавни оквир и бројне примере из судске праксе.

Милан Ранђеловић,
адвокат у Адвокатској
канцеларији ЈПМ Јанковић –
Поповић – Митић

Радни спорови су посебна врста грађанскоправних спорова, те их је и сам Закон о парничном поступку („Сл. гласник РС” бр. 72/2011, 49/2013, 74/2013 и 55/2014 – у даљем тексту: ЗПП) препознао као специјалне и прописао посебна правила у глави XXIX. О хитности решавања истих сведочила је и одредба члана 195. став 3. Закона о раду пре измена тог закона из 2014. године, која је прописивала да се радни спор има решити у року од 6 месеци од дана подношења тужбе суду. Иронично, радни спорови су постајали све учесталији и дуготрајнији, али, по свему судећи, у питању су други разлози односно фактори који су до тога довели. Важећа верзија Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/2005, 61/2005, 54/2009, 32/2013, 75/2014 и 13/2017 – у даљем тексту: ЗОР) не прописује такво временско одређење.

СПЕЦИФИЧНОСТИ РАДНОГ СПОРА У ОДНОСУ НА ОПШТИ ПАРНИЧНИ ПОСТУПАК

Суд посебно води рачуна о потреби хитног решавања радних спорова, а нарочито приликом одређивања рокова и рочишта. Што се функционалне надлежности тиче, у првом степену суди судија појединац. У току поступка суд и по службеној дужности може да одреди привремене мере, у складу са законом који уређује извршење и обезбеђење, ради спречавања насилног поступања или

ради отклањања ненадокнадиве штете. Суд ће одлуку о одређивању привремене мере по предлогу странке да донесе у року до осам дана од дана подношења предлога. Против решења о одређивању привремене мере није дозвољена посебна жалба.

Даље, суд ће у пресуди којом налаже извршење неке чинидбе да одреди рок од осам дана за њено извршење. Ако тужени не дође на рочиште за главну расправу, а уредно је позван, суд ће да одржи рочиште и одлучи на основу утврђеног чињеничног стања. О последици изостанка са рочишта за главну расправу суд ће да упозори туженог у позиву за рочиште.

Веома је битно да се нагласи да је ревизија дозвољена у парницама о споровима о заснивању, постојању и престанку радног односа, мада право на изјављивање ревизије може да буде прописано и посебним законима, као што је то случај са законом који регулише заштиту узбуњивача. Поред свега наведеног, у парницама из радних односа сходно се примењују, наравно, остале одредбе ЗПП-а.

ПРИМЕРИ ДОЗВОЉЕНОСТИ, ОДНОСНО НЕДОЗВОЉЕНОСТИ РЕВИЗИЈЕ У РАДНИМ СПОРОВИМА

У Решењу Врховног касационог суда, бр. Рев2-14/2016 од 7. 4. 2016. године, наведено је следеће: „Наиме, у овој парници, по оцени овог суда, нису испуњени законски услови за одлучивање о посебној ревизији тужене као изузетно дозвољеној, на основу одредбе члана 404. став 1. ЗПП-а, с обзиром на то да не постоји потреба за разматрањем правних питања од општег интереса или правних питања у интересу равноправности грађана, ради

УМЕСТО ЗАКЉУЧКА

Да ли се излаз из кризе у којој се налази „радноправно судство” налази у стварању специјалних судова који ће судити само радне спорове? Тешко је рећи, али примери из упоредне праксе показују позитиван ефекат. И у стручним круговима се у последње време све више чује идеја о формирању специјалних радноправних судова, али конкретнијих

предлога и формалних иницијатива још увек нема. У сваком случају, неопходно је систематски радити на убрзању суђења и јачању правосудног апарата у свим областима, укључујући и радно право – где су такви спорови исувише важни запосленима, којима много тога зависи од исхода спора и заштите њихових права по основу рада, али и послодавцима ради правне сигурности и извесности, те остваривања накнаде штете од запосленог који је штету проузроковао.

Одабрана мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања

У сврху потпунијег увида и бољег разумевања радног права у овом тексту је издвојено неколико мишљења Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Редакција ИНГ-ПРО

РАД У ДАНЕ ДРЖАВНИХ И ВЕРСКИХ ПРАЗНИКА И ПРАВО НА УВЕЋАНУ ЗАРАДУ

Чланом 3. Закона о државним и другим празницима у Републици Србији („Сл. гласник РС”, бр. 43/2001, 101/2007, 92/2011) прописано је да у дане државних и верских празника у Републици Србији не раде државни и други органи, привредна друштва и други облици организовања за обављање делатности или услуга, осим на Дан победе који се празнује радно (став 1). Државни и други органи, привредна друштва и други

облици организовања за обављање делатности или услуга дужни су да, у складу са Законом и прописима донетим на основу Закона, обезбеде непрекидно обављање делатности односно услуга и у дане државних и верских празника који се празнују у Републици Србији, ако би због прекида обављања делатности односно услуга настале штетне последице за грађане и државу (став 2). Привредна друштва и други облици организовања за обављање делатности или услуга, чија природа делатности, односно технологија процеса рада захтева непрекидан рад, могу да раде и у дане државних и верских празника који се празнују у Републици Србији.

Чланом 108. став 1. тачка 1. Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 24/05, 61/05, 54/09, 32/13 и 75/14) прописано је да запослени има право на увећану зараду у висини утврђеној општим актом и уговором о раду, за рад на дан

или која проузрокују наследна обољења, као и ризик по здравље због хладноће, топлоте, буке или вибрације;

3) који би, на основу налаза надлежног здравственог органа, могли штетно и са повећаним ризиком да утичу на његово здравље и живот, с обзиром на његове психофизичке способности.

Запослени између навршене 18. и 21. године живота може да ради на пословима из члана 84. тач. 1) и 2) овог закона само на основу налаза надлежног здравственог органа којим се утврђује да такав рад није штетан за његово здравље.

Трошкове лекарског прегледа из члана 84. тачка 3) и члана 85. сноси послодавац.

Пуно радно време запосленог млађег од 18 година живота не може да се утврди у трајању дужем од 35 часова недељно нити дужем од осам часова дневно.

Забрањен је прековремени рад и прераподела радног времена запосленог који је млађи од 18 година живота.

Запослени млађи од 18 година живота не може да ради ноћу, осим:

1) ако обавља послове у области културе, спорта, уметности и рекламне делатности;

2) када је неопходно да се настави рад прекинут услед више силе, под условом да такав рад траје одређено време и да мора да се заврши без одлагања, а послодавац нема на располагању у довољном броју друге пунолетне запослене.

Послодавац је дужан да, у случају из става 2. овог члана, обезбеди надзор над радом запосленог млађег од 18 година живота од стране пунолетног запосленог.”

Одредбом члана 3. Правилника о превентивним мерама за безбедан и здрав рад младих („Сл. гласник РС”, број 102/16) прописано је:

„Послодавац је дужан да за сва радна места у радној околини на којима раде млади изврши процену ризика од настанка повреда и оштећења здравља пре почетка обављања послова, као и да изврши делимичну измену и допуну акта о процени ризика уколико је дошло до промене у обављању послова, односно појаве нових опасности и штетности, водећи рачуна о:

1) прилагођавању и организацији рада на радном месту;

2) природи, степену и трајању изложености физичким, биолошким и хемијским штетностима;

3) начину, обиму и коришћењу опреме за рад, машина, уређаја и алата, и начина на који се њима рукује;

4) утврђивању одговарајућих радних процеса и операција и начина на који се они комбинују (организација рада);

5) нивоу оспособљавања за безбедан и здрав рад и писаним инструкцијама и упутствима које добијају млади.

Ако се у поступку процене ризика утврди да постоји ризик за безбедност, физичко или психичко здравље или развој младих, послодавац је дужан да обезбеди финансијска средства за праћење здравственог стања младих, које се врши на начин, по поступку и у роковима као и претходни и периодични лекарски прегледи запослених на радним местима са повећаним ризиком.”

Уредбом о утврђивању опасног рада за децу („Сл. гласник РС”, број 53/17), која се примењује се од 1. јануара 2018. године, у члану 5. став 2 прописано је:

„Излагање специфичним ризицима приликом стручног образовања забрањује се или ограничава, и то за случај изложености: 1) штетностима, које се односе на: (2) дувански дим – дозвољена је максимално до једне трећине месечног времена предвиђеног за рад одраслих.”

Из наведеног произлази да у оквиру социјалног предузећа за које постоји намера да буде основано, могу да се ангажују деца старију од 15 година на пословима припреме и послуживања пића, уз примену свих мера за безбедан и здрав рад прописаних одредбама прописа из области безбедности и здравља на раду, при чему се мора имати у виду да запослена деца не смеју да буду изложена дуванском диму дуже од једне трећине месечног времена предвиђеног за рад одраслих.

(Мишљење Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, Управа за безбедност и здравље на раду, број 011-00-00037/2017-01 од 1. 8. 2017)

Коментар Закона о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама

Закон о изменама и допунама Закона о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017) ствара услове за увођење Централног регистра фактура, који ће се ближе уредити посебним подзаконским актом чије се доношење ускоро очекује.

Владимир Саичић,

дипл. правник, с вишегодишњим искуством у области привредног права

Закон о роковима измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама уређује тематику рокова измирења новчаних обавеза у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, између привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, а у циљу спречавања неизмирења новчаних обавеза у року, с тим што се одредбе овог закона не примењују на привредне субјекте над којима је отворен поступак стечаја, у складу са законом којим се уређује стечај, у комерцијалним трансакцијама у којима су ови привредни субјекти дужници. Изменама овог закона предвиђено је да се истим уређује и регистравање фактура и других захтева за исплату издатих од стране поверилаца у комерцијалним трансакцијама између јавног сектора и привредних субјеката, односно између субјеката јавног сектора, у којима су субјекти јавног сектора дужници.

Овим изменама обавезују се повериоци субјеката јавног сектора да издате фактуре и друге захтеве за исплату у комерцијалним трансакцијама у којима су субјекти јавног сектора дужници, пре достављања дужницима региструју у Централном регистру фактура. У ту сврху послужиће информациони систем Управе за трезор који региструје унете податке из фактуре, односно другог захтева за исплату, у Централном регистру фактура и додељује тој фактури, односно другом захтеву за исплату, јединствени идентификациони број. Регистрована фактуре повериоци су дужни да доставе дужницима у року од три радна дана од дана регистравања, са инструкцијом за плаћање фактуре, односно другог захтева за исплату. Дужници измирују новчане обавезе по фактурама и другим захтевима за исплату само ако су оне исправно регистроване у Централном регистру фактура, што утврђују провером у том регистру.

Изменама закона предвиђене су и новчане казне за прекршај од 100.000 до 2.000.000 динара за правно лице, односно привредни субјекат или субјекат јавног сектора, ако не региструје издате фактуре и друге захтеве за исплату у Централном регистру фактура, као и новчане казне за прекршај од 5.000 до

Камата кроз судску праксу привредних судова

Камата је у овом случају обрађена кроз примере нове судске праксе привредних судова.

Редакција ИНГ-ПРО

ПОТРАЖИВАЊЕ ЗАТЕЗНЕ КАМАТЕ

Уколико дужник испуни своју новчану обавезу на име главног дуга, потраживање повериоца на име затезне камате обрачунате за период доцње у плаћању постаје самостално потраживање.

Из образложења:

У конкретном случају тужени је, као дужник из пословног односа, испунио своју новчану обавезу на име главног дуга, те је његово потраживање доспелог новчаног потраживања, на име затезне камате обрачунате за период доцње у плаћању, постало самостално. У конкретном случају у рачуну број 653584813 означен је рок плаћања – 28. 8. 2012. године. Тужени је рачун примио и на тај начин био обавештен о року доспелости, а како је исплатио главни дуг дана 16. 7. 2015. године, правилно га је првостепени суд обавезао да исплати затезну камату по стопи прописаној Законом о затезној камати, почев од 29. 8. 2012. године до 16. 7. 2015. године, сходно одредбама члана 277. и 324. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, др. 29/78, 39/85, 45/89, 57/89, и „Сл. лист СРЈ”, др. 31/93), а у вези са одредбом члана 77. наведеног закона.

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 854/15 од 8. 10. 2015, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 7017/15 од 27. 4. 2017)

ЗАТЕЗНА КАМАТА КАО СПОРЕДНО ПОТРАЖИВАЊЕ

Затезна камата има правну природу споредног потраживања које није самостално утуживо све док главница није плаћена.

Из образложења:

Одредбом члана 279. став 2. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, др. 29/1978, 39/1985, 45/1989, 57/1989, и „Сл. лист СРЈ”, др. 31/1993) прописано је да на износ неисплаћене камате може да се захтева затезна камата само од дана кад је суду поднесен захтев за њену исплату.

Затезна камата има правну природу споредног потраживања које не може самостално да се утужи све док главни дуг не буде плаћен. Уколико је главни дуг плаћен, затезна камата која је до тада имала карактер споредног потраживања, прераста у самостално утуживо потраживање на које тече камата из одредбе члана 279. став 2. Закона о облигационим односима. Поверилац из основног правног посла има право да затезну камату захтева почев од одређеног датума до исплате или пак да изврши обрачун затезне камате за период доцње у плаћању главног дуга у апсолутном износу за одређени период и утужи тако обрачунату камату. У складу са том одредбом, тужиоцу припада право на процесну камату од дана подношења захтева суду за њену исплату.

У конкретном случају правилно је првостепени суд усвојио тужбени захтев и обавезао туженог да изврши своју уговорну обавезу исплатом затезне камате за период доцње и то на износе главног дуга почев од дана доспећа

камате и трошкова. Притом је првостепени суд правилним тумачењем утврдио да наведеном одредбом није уређено урачунавање трошкова поступка, већ трошкови испуњења обавезе коју дужник из правног посла дугује повериоцу. Ово произлази из одредбе члана 298. Закона о облигационим односима, којом је прописано да трошкове испуњења сноси дужник уколико их није проузроковао поверилац.

Привредни апелациони суд констатује да је правилна одлука првостепеног суда којом је одбио захтев тужиоца, образлажући своју одлуку тиме што се приликом уплата извршених после подношења предлога за извршење не могу урачунавати трошкови извршног поступка, што је део у ком је решење о извршењу на основу веродостојне исправе постало правноснажно и спроведено је принудним путем.

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 239/16 од 17. 6. 2016, потврђена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 5991/16 од 18. 5. 2017)

КАМАТА НА ПОВРЕМЕНА НОВЧАНА ДАВАЊА

Затезна камата на повремена новчана давања може да тече од дана подношења захтева суду.

Из образложења:

Одредбом члана 279. став 3. Закона о облигационим односима („Сл. лист СФРЈ”, бр.

29/78, 39/85, 57/89, „Сл. лист СРЈ”, бр. 31/93) прописано је да на повремена доспела новчана давања тече затезна камата од дана кад је суду поднесен захтев за њихову исплату.

У конкретној правној ствари првостепени суд је погрешно одлучио о захтеву тужиоца за камату на правилно досуђени део потраживања од 3.384.223,31 динар, који представља разлику правилно обрачунате закупнине и плаћеног износа од 2.500.000,09 динара. Према одредбама уговора, ради се о потраживању на име закупнине која се фактурише месечно, до 5. у месецу, за радове извршене у претходном месецу. Из напред наведеног следи да се ради о доспелим повременим давањима, независно од тога што је тужилац по уговору испоставио само две фактуре, супротно уговореном. С обзиром на природу потраживања тужиоца, камата може да тече од дана подношења захтева суду, у смислу цитиране одредбе члана 279. став 3. Закона о облигационим односима. Како је предлог за извршење на основу веродостојне исправе – рачуна број 17 – поднет 3. 9. 2007. године, а предлог за извршење на основу веродостојне исправе – рачуна број 27 – поднет 5. 10. 2007. године, о захтеву за камату одлучено је од дана подношења тужбе, па до исплате.

(Пресуда Привредног суда у Пожаревцу, П. 514/16 од 27. 12. 2016, делимично потврђена – делимично преиначена Пресудом Привредног апелационог суда у Београду, Пж. 1363/17 од 6. 4. 2017)

Калкулајџор камаџа у оквиру елекџронској издања

ИНГ-ПРО ПРОПИСИ.НЕТ

Осим обрачуна затезне камате у динарима или у некој од страних валута (евро, долар, швајцарски франак), уз помоћ нашег калкулатора претплатници могу да врше и обрачун камате за неблагоприятно плаћене јавне приходе и за неблагоприятно плаћени царински дуг и казну у царинском поступку, затим обрачун камате по есконтној/референтној стопи Народне банке Србије и по референтној стопи Европске централне банке (ЕЦБ), као и обрачун камате по пресудама/ одлукама Европског суда за људска права. Поред наведених, ту је и обрачун уз помоћ индекса потрошачких цена, а осим свих ових дефинисаних каматних стопа које ми ажурирамо, постоји и опција Моје каматне стопе, помоћу које сваки корисник може да дефинише каматне стопе и да на тај начин прилагоди обрачун камата сопственим потребама.

Обрачуне камата претплатници могу да сачувају у оквиру базе, као и што могу да врше промене на рачуну, односно да евидентирају нова задужења и отплате, уз могућност да бирају да ли ће се делимична отплата дуга прво одузимати од камате или од главнице.

Калкулатор врши обрачуне камата пропорционалном или конформна методом. Осим наведених, постоји и јединствена мешовита метода (за затезну камату до 2. 3. 2001. примењује се конформна метода, а од 3. 3. 2001. пропорционална) која омогућава јединствен обрачун камате за период пре и после тог периода. Сходно томе, по истом принципу функционише и обрачун камате на неблагоприятно плаћене јавне приходе, на неблагоприятно плаћен царински дуг и неблагоприятно плаћену казну у царинском поступку (до 31. 12. 2012. конформна, од 1. 1. 2013. пропорционална метода).

Збирни обрачун камата омогућава обрачун дуга по више различитих фактура (рачуна), по принципу: један поверилац, један дужник, више новчаних потраживања и износ укупног дуга по свим тим различитим основама.

За ирејџлајшу и грује информације иишише нам на: office@ingpro.rs
или нас иозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Коментар одредби Закона о буџету за 2018. годину које се односе на локалну самоуправу

Осим коментара одредби Закона које су битне за све кориснике буџетских средстава, посебан осврт је учињен на релевантне одредбе које се односе на АП Војводину и јединице локалне самоуправе (општине и градове).

Алжбета Марко,

дипл. ек., с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

Дана 14. децембра ове године усвојен је сет закона о буџету. У том пакету је и Закон о буџету Републике Србије за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017).

Законом о буџету Републике Србије за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017) планирани су приходи у износу од 1.178 милијарди динара и расходи од 1.207 милијарди динара.

Планирани фискални дефицит на нивоу Републике за наредну годину износи 0,6 одсто БДП-а, односно 28,4 милијарде динара, што је 40,7 милијарди динара ниже од дефицита планираног буџетом за 2017. годину.

Поред тога, у 2018. години предвиђено је повећање плата за 10 одсто у јавном сектору и пет одсто у администрацији, као и повећање пензија за пет одсто. Осим простора за веће плате и пензије, у идућој години обезбеђено је и више новца за инвестиције.

Буџет за идућу годину планиран је на основу пројекције по којој ће привредни раст у идућој години бити 3,5 одсто БДП-а, уз БДП дефлатор од 2,8 одсто и индекс потрошачких цена на мало од 2,7 одсто. Та пројекција раста БДП-а, поред осталог, заснована је и на елементу подизања агрегатне тражње кроз повећање плата и пензија, као и на развојној

оријентацији буџета која се базира на великом повећању инвестиција.

За капиталне инвестиције предвиђено је укупно 128,3 милијарде динара, од чега је највише, и то 54 милијарде, намењено инфраструктури.

У односу на реализацију у текућој години, инвестиције ће у следећој години први пут бити 30 одсто веће и износиће више од 180 милијарди динара на нивоу опште државе, односно 128 милијарди динара на нивоу Републике.

Основни циљеви буџета за наредну годину фокусирани су на одржавање постигнуте макроекономске стабилности и наставак примене мера фискалне консолидације, као и на даље смањење учешћа јавног дуга у БДП-у, започето у 2016. години.

Приоритет остаје даље унапређење пореског система који стимулативно делује на привредну активност и запошљавање и истовремено обезбеђује већу ефикасност наплате пореза и смањење сиве економије.

Фокус ће бити и на јачању стабилности и отпорности финансијског сектора, отклањању препрека привредном расту и подизању конкурентности спровођењем свеобухватних структурних реформи, затим на наставку реформи јавних предузећа, као и на подизању укупне ефикасности јавног сектора.

Треба напоменути да је у пакету буџетских закона усвојен и Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017), који представља кривни закон за правну регулативу пословања

за број запослених максимално до броја утврђеног у Одлуци о максималном броју запослених за 2017. годину, а највише до дозвољеног нивоа за исплату плата, у складу са чланом 36. Закона о буџету Републике Србије за 2017. годину („Сл. гласник РС”, број 99/16).

Укупну масу средстава за плате треба умањити за плате запослених код корисника буџетских средстава које су се финансирале из буџета локалне власти, са економских класификација 411 и 412, а више се не финансирају (због престанка рада корисника и сл.), односно за масу средстава за плате запослених који су радили а нису преузети у органе и службе управе или јавне службе јединице локалне власти, код којих се плате запослених финансирају из буџета локалне власти на економским класификацијама 411 и 412.

Тако планирана укупна маса средстава за плате увећаће се код корисника средстава буџета локалне власти за 5%, осим код предшколских установа, установа културе и установа социјалне заштите, код којих повећање износи 10%.

Средства добијена по основу умањења, у складу са одредбама Закона о привременом

уређивању основица за обрачун и исплату плата, односно зарада и других сталних примања код корисника јавних средстава („Сл. гласник РС”, број 116/14), треба планирати на апропријацији економској класификацији 465 – Остале дотације и трансфери.

Уколико локална власт у својим одлукама о буџету за 2018. годину не планира и не извршава укупна средства за обрачун и исплату плата на начин утврђен у ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана, министар надлежан за послове финансија може привремено да обустави пренос трансферних средстава из буџета Републике Србије, односно припадајућег дела пореза на зараде и пореза на добит правних лица, док се висина средстава за плате не усклади са ограничењем из ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана.

Министар надлежан за послове финансија ближе ће уредити начин и садржај извештавања о планираним и извршеним средствима за исплату плата из ст. 1, 2, 3. и 4. овог члана, као и о структури расхода за запослене на апропријацијама економским класификацијама 413–416. у 2018. години.

Штампано и електронско издање

ИНГ-ПРО „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК”

Штампани и електронски часопис „Пословни саветник” представља издање са стручним ауторским текстовима из области пореза, рачуноводства, буџетског рачуноводства, пословних финансија и зарада. Намењен је, пре свега, финансијским и рачуноводственим службама у јавном и приватном сектору, рачуноводственим агенцијама и слично.

Од рубрика у часопису издвајамо:

- ЗАРАДЕ, ПЛАТЕ И ДРУГА ЛИЧНА ПРИМАЊА;
- ПОРЕЗИ;
- КАЛЕНДАР ПОРЕСКИХ И ДРУГИХ ОБАВЕЗА;
- ОСТАЛО (новине у платном промету; актуелности у спровођењу царинских прописа; тумачења министарстава, друга актуелна питања);
- РАЧУНОВОДСТВО;
- БУЏЕТСКО РАЧУНОВОДСТВО;
- ПРЕГЛЕД АКТУЕЛНИХ СТАТИСТИЧКИХ ПОДАТАКА.

Штампани часопис „ПОСЛОВНИ САВЕТНИК” месечно излази из штампе на 100 страна. У току године излази 10 бројева и 1 двоброј.

Електронска верзија часописа, са комплетном архивом чланака и свим бројевима часописа у пдф формату, налази се на интернет адреси www.poslovnisavetnik.net.

Претплатници добијају могућност да писано, путем мејла, добију одговоре на питања у вези с темама које часопис обрађује.

Под слоганом „Будимо на вези” часопис је отворен за сва питања, мишљења, конструктивне предлоге, похвале и критике, а читаоци их могу упутити на адресу главног и одговорног уредника: zeljko.albaneze@ingpro.rs. Такође, претплатници могу и сами предлагати теме које су важне за њихово пословање.

За информације и групе информације пишите нам на: office@ingpro.rs или нас позовите на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

Осврт на нова правна решења у Закону о изменама и допунама Закона о буџетском систему

У наставку ће уследити анализа одредби Закона о буџетском систему које су измењене у децембру 2017. године.

Алжбета Марко,

дипл. ек., с дугогодишњим радним искуством на пословима буџетског пословања, начелник за финансије у Општини Ковачица

Закон о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 54/09, 73/10, 101/10, 101/11, 93/12, 62/13, 63/13 – исправка, 108/13, 142/14, 68/15 – др. закон, 103/15, 99/16 и 113/17 – у даљем тексту: ЗОБС) представља „кровни” закон којим се уређује буџетски систем, односно буџетско пословање, при чему је од увођења буџетског система од 2002. године претрпео низ измена и допуна, да би 2009. године био донет и објављен текст новог закона. Овај закон из 2009. године још увек је на снази, а претрпео је десет измена.

Када се за ЗОБС каже да је „кровни” закон у буџетском пословању, мисли се на одредбу члана 105. овог закона, којом се прописује правна норма која му даје „кровност”, односно њоме се прописује да се одредбе ЗОБС-а примењују у случају да су одредбе других закона у супротности са њим.

С обзиром на то да је у уводном делу ове анализе напоменуто да је ЗОБС претрпео чак 10 измена и допуна, мора се констатовати и истаћи да је нестабилан јер се често мења, а до тих промена последњих година долази барем једном годишње, пред крај фискалне године, када се у Народној скупштини ради усвајања нађе пакет „буџетских закона”. Јасан је разлог тих промена, а то је

да се тим изменама створи предуслов за нека правна решења за извршење расхода у Закону о буџету Републике Србије који је Скупштина усвојила за наредну годину (на пример, измена фискалних правила у делу раста зарада и пензија, чија пројекција је ушла у Закон о буџету Републике Србије, и сличне измене). Дакле, нестабилан је зато што су поједине одредбе склоне честим променама, а и због тога што је, због честих измена од стране корисника Закона, теже наћи, ради примене, актуелну ажурирану консолидовану верзију важећег ЗОБС-а.

Међутим, Закон о буџетском систему могао би да се изведе као добар Закон јер, у суштини, уређује сва битна питања везана за буџетско пословање на свим нивоима (Републички буџет, буџет АП и буџет ЈЛС, као и пословање Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, Републичког фонда за здравствено осигурање, Фонда за социјално осигурање војних осигураника и Националне службе за запошљавање). Он на адекватан и применљив начин прописује планирање, припрему, доношење и извршење буџета; буџетско рачуноводство и извештавање; финансијско управљање и контролу и ревизију корисника јавних средстава, као и буџета РС, АП, ЈЛС и финансијских планова ООСО.

Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, број 113/17) донет је у пакету буџетских закона половином децембра ове године и ступио је на снагу 18. децембра 2017. године.

уколико државна ревизорска институција не поступи по благовремено поднетом захтеву локалне власти из става 5. овог члана до 15. априла, сматраће се да је дата сагласност да екстерну ревизију буџета локалне власти обави лице које испуњава услове за такву ревизију.

Нове одредбе везане за програмски буџет и оснивање Савета за унапређење програмске структуре буџета

Чланом 12. измена и допуна овог закона предвиђено је увођење програмске структуре исказивања расхода и издатака организација за обавезно социјално осигурање од доношења финансијских планова тих организација за 2018. годину, као и поступно увођење за кориснике средстава Републичког фонда за здравствено осигурање до 2020. године, док се чланом 13. овог закона предлаже оснивање Савета за унапређење програмске структуре буџета, имајући у виду да је унапређење програмске структуре континуиран процес, који захтева праћење, опсежне анализе, израду смерница и препорука.

Задачи Савета су:

- унапређење методологије за припрему програмског буџета;
- унапређење методологије за праћење и извештавање о учинку програма;
- анализа примене програмског буџета у циљу унапређења процеса израде програмског буџета;
- анализа достављених годишњих и полугодишњих извештаја о учинку програма;
- израда смерница и препорука за побољшање квалитета циљева, индикатора и других програмских информација у оквиру програмског буџета;
- оцена и одобравање достављених измена програмских структура;
- разматрање и усвајање збирног годишњег и полугодишњег извештаја о учинку програма;
- евалуација програма, програмских активности и пројеката корисника буџетских средстава свих нивоа власти, као и корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање;

- унапређење процеса финансијског управљања капиталним издацима корисника буџетских средстава.

Према усвојеним изменама и допунама Закона за члана Савета може бити именовано лице које поседује стручно знање и искуство у нормативним и другим пословима везаним за програмску структуру буџета, а председник и чланови Савета имају право на накнаду за свој рад у висини утврђеној актом министра о образовању Савета.

Министар ће Савет образовати у року од 30 дана од дана ступања на снагу овог закона, односно до 17. јануара 2018. године.

Прелазне одредбе Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему

Одредба члана 1. став 1. овог закона примењиваће се од припреме и доношења Закона о буџету Републике Србије и одлука о буџетима локалне власти за 2019. годину, што практично значи да од те године буџетски фондови нису индиректни корисници буџетских средстава јер је буџетски фонд евиденциони рачун у оквиру главне књиге трезора, који се отвара по одлуци Владе, односно надлежног извршног органа локалне власти, како би се поједини буџетски приходи и расходи и издаци водили одвојено.

Предлаже се доношење овог закона по хитном поступку, у складу са чланом 167. Пословника Народне скупштине („Сл. гласник РС”, број 20/12 – пречишћен текст), како би се стекли услови за примену предложених законских решења у Закону о буџету Републике Србије за 2018. годину, као и у одлукама о буџету локалне власти за 2018. годину.

Овај закон је ступио на снагу наредног дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”, дакле 18. децембра 2017. године. Оправдани разлози за раније ступање на снагу овог закона, у смислу члана 196. став 4. Устава Републике Србије, састоје се у потреби да се предложена решења примене у Закону о буџету Републике Србије за 2018. годину и одлукама о буџету локалне власти за 2018. годину.

Новине у Закону о изменама и допунама Закона о јавној својини

Одредбе Закона о јавној својини које су промењене крајем децембра 2017. године, предмет су детаљне анализе аутора.

Саша Кулић,
дипл. правник

Закон о јавној својини („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 88/13, 105/14, 104/16 – др. закон и 108/16) још једном је крајем 2017. године измењен и допуњен. Закон о изменама и допунама Закона о јавној својини објављен је у „Службеном гласнику РС” број 113/17 од 17. децембра 2017. године (у даљем тексту: Закон), а ступио је на снагу већ сутрадан, односно 18. децембра 2017. године. Разлог за то што је тако брзо ступио на снагу (као и за то што је предложен за усвајање по хитном поступку) лежи у томе што је рок за подношење накнадног захтева за упис права јавне својине аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе, као и права својине јавних предузећа и друштва капитала, у јавну евиденцију из члана 82а став 2. Закона о јавној својини, истицао 31. децембра 2017. године. Законом је тај рок продужен до 31. децембра 2020. године, с обзиром на ноторну чињеницу да многи од субјеката на које се односи тај рок нису спровели поступак уписа права својине на непокретностима које користе, те је било неопходно продужење наведеног рока.

У наставку ће уследити преглед најважнијих измена и допуна наведеног закона, настао применом методолошког приступа према коме основу овог прегледа чине одредбе Закона о јавној својини, које се мењају или допуњају одговарајућим одредбама Закона. Другим речима: ова анализа се

базира на одредбама Закона о јавној својини у које се уносе измене и допуне (осим, разуме се, уколико се не ради о новим члановима које основни текст није имао), а не на одредбама Закона које уносе те измене или допуне. Методолошки приступ се у овом случају чини целисходнијим, ако ни због чега другог, бар због тога што ће у пречишћеном тексту Закона све измене и допуне наћи своје место у одговарајућим одредбама основног текста Закона. Притом се под изразом „основни текст Закона” подразумева текст Закона о јавној својини пре ступања на снагу Закона, а то значи са свим изменама и допунама учињеним до тада.

Најпре, следећи разлоге из образложења предложених измена и допуна Закона о јавној својини, може се закључити да су они садржани у „потреби да се отклоне недостаци који су уочени у досадашњој примени Закона о јавној својини, прецизирањем појединих одредаба и побољшањем постојећих законских решења, као и у потреби да се уреди питање располагања и коришћења одређених имовинска права у својини носиоца права јавне својине” (из образложења Предлога закона о изменама и допунама Закона о јавној својини). У материјално-правном смислу, ово су више него ваљани разлози за измене и допуне Закона о јавној својини. Пажљивом анализом одредаба закључује се да је један број измена Закона мотивисан још једним, условно речено, формалноправним разлогом: његовим се одредбама усклађују одредбе са законима и другим прописима који су донети или измењени и допуњени у међувремену, односно од ступања на снагу основног текста Закона

овог закона, ако је уз захтев или накнадно органу надлежном за упис достављена потврда Агенције за реституцију да за ту непокретност није поднет захтев за враћање одузете имовине у складу са Законом о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 – УС). Ова измена је последица чињенице да је рок за подношење захтева за враћање одузете имовине Агенцији за реституцију истекао 3. марта 2014. године. Наведеном изменом практично је прописано да се потврда о томе да за непокретност која ће се уписати као јавна својина није поднета пријава неће тражити од Дирекције за имовину, према одредбама Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине („Сл. гласник РС”, бр. 45/05 и 72/11 – др. закон), већ ту потврду, у складу са Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, треба да изда Агенција за реституцију.

Имајући у виду чињеницу да је рок за подношење захтева за враћање одузете имовине Агенцији за реституцију, прописан одредбом из члана 42. став 1. Закона о враћању одузете имовине и обештећењу („Сл. гласник РС”, бр. 72/11, 108/13, 142/14 и 88/15 – одлука УС), истекао 3. марта 2014. године, измењен је члан 78. став 4. основног текста Закона о јавној својини. Том изменом прописано је да се потврда о томе да за непокретност која ће се уписати као јавна својина није поднета пријава неће тражити од Дирекције за имовину, према одредбама Закона о пријављивању и евидентирању одузете имовине („Сл. гласник РС”, бр. 45/05 и 72/11 – др. закон), већ ту потврду, у складу са Законом о враћању одузете имовине и обештећењу, треба да изда Агенција за реституцију.

У Закон о јавној својини, у члан 81, поред постојећег, уведени су и нови прекршаји предвиђени за одговорно лице у органу Републике Србије, аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе, али и прекршаји за правно лице. Прекршајне санкције које се прописују јесу новчане казне у распону и

границама предвиђеним Законом о прекршајима („Сл. гласник РС”, бр. 65/13, 13/16 и 98/16 – одлука УС).

У члану 85. после става 1. додат је нови став 2, који даје овлашћење Дирекцији за имовину да, по претходно прибављеном мишљењу Државног правобранилаштва, може накнадно да да сагласност, у смислу члана 8а Закона о средствима у својини Републике Србије, на уговор о прибављању непокретности у државну својину закључен до дана ступања на снагу Закона, ако су за пуноважност тог уговора испуњени сви прописани услови, осим постојања сагласности Дирекције, и ако су обавезе по таквом уговору у потпуности извршене.

Најзад, треба поменути и то да је чланом 18. Закона унета једна важна одредба о тзв. временском важењу Закона, и то у погледу започетих поступака принудног извршења, односно поступака који су у току. Наиме, том одредбом је прописано да од дана ступања на снагу Закона (а он је, како је претходно наведено, ступио на снагу 18. децембра 2017. године) не може да се спроведе започето принудно извршење на предметима који по овом закону не могу да буду предмет принудног извршења. Наведена одредба се односи и на допуне члана 16. Закона о јавној својини, о којима је већ било речи.

Генерално узевши, стиче се утисак да се ове измене и допуне Закона о јавној својини у већој мери баве правима, за разлику од ранијег текста Закона који је, пре свега, нормирао правни режим ствари, посебно непокретности. То је, разуме се, квалитативни помак напред јер је концепт својине (па и јавне својине) непотпун ако се сведе само на правни режим прибављања, управљања и располагања стварима. Само се по себи разуме да и многа права, пре свега имовинска, имају велики значај за титуларе права јавне својине, због чега је и разумљиво да су у већој мери и обиму она нашла своје место у изменама и допунама Закона којима је посвећен овај чланак.

Скраћени приказ Закона о дуалном образовању

Закон о дуалном образовању, чији је приказ овде дат, омогућава увођење учења уз рад преко послодаваца и почиње да се примењује од школске 2019/2020. године.

Јован Беара, дипл. инж.,
председник Пословног
удружења УВРА Нови Сад

Скупштина Републике Србије је 8. новембра 2017. године усвојила Закон о дуалном образовању.

Закон је објављен у „Службеном гласнику РС” бр. 101/2017 од 10. 11. 2017. године, а примењује се од школске 2019/2020. године.

Сам Закон је конципиран у 10 одвојених целина, и то:

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ;
2. ОСТВАРИВАЊЕ ДУАЛНОГ ОБРАЗОВАЊА;
3. УГОВОРИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ;
4. РЕГИСТАР УГОВОРА;
5. ИНСТРУКТОР;
6. ОЦЕЊИВАЊЕ И ИСПИТИ У ДУАЛНОМ ОБРАЗОВАЊУ;
7. МАТЕРИЈАЛНО И ФИНАНСИЈСКО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ УЧЕНИКА;
8. НАДЗОР;
9. КАЗНЕ ОДРЕДБЕ;
10. ПРЕЛАЗНЕ И ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ.

У наставку ће уследити покушај да се констатује и објасни свака одредба.

Закон је иначе веома концизан, има само 41 члан, па се сматра да је тиме постигнут пун погодак у намери регулативног дефинисања огромне и комплексне материје као што је дуално образовање у Републици Србији.

На овај начин остављена је могућност Министарству просвете да преко подзаконских аката у потпуности дефинише комплексно дуално школовање, са свим захтевима које оно ставља пред Министарство.

Оваквим садржајем Закона на самом старту је дато до знања да се даља разрада дуалног школовања одвија путем подзаконских аката, а у оквирима који су зацртани у самом закону.

1. ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Основним одредбама је дефинисано да се одредбе Закона односе само на део средњег стручног образовања и васпитања, за образовне профиле од три односно четири године, као и на део специјалистичког образовања.

Као и у сваком закону, и у Закону о дуалном образовању посебно је дато значење одређених појмова који се у њему користе:

„**Дуално школовање**” је модел реализације наставе у систему средњег стручног образовања и васпитања, у којем се, кроз теоријску наставу и рад код послодавца, стичу знања, вештине и способности у складу са планом и програмом наставе.

„**Послодавац**” је правно лице или предузетник који испуни прописане услове за учење кроз рад ученика у дуалном образовању.

„**Учење кроз рад**” је процес током којег ученик стиче компетенције за рад у одређеном занимању, а све у радној околини и под вођством и надзором инструктора и координатора.

„**Инструктор**” је лице запослено код послодавца.

„**Координатор**” је лице запослено у средњој стручној школи.

„**План реализације учења кроз рад**” садржи опис активности, место и динамику учења кроз рад.

У Закону су дефинисани посебни принципи дуалног образовања којима су обавезни да

Напред изнета констатација – да ће за велики број малих предузећа и предузетника Закон представљати велику препреку за увођење дуалног школовања – поткрепиће се следећом кратком анализом једног од сектора средњестручног образовања.

Ако се посматра структура најчешће бирањих стручних квалификација, добија се следећи процентуални приказ:

Назив стручног образовања	% уписаних ученика
Економија, право и администрација	14,5
Електротехника	9,8
Медицина	9,5
Машинство	9,0
Трговина, угоститељство, туризам	

● У даљем току разматрања посматраће се стручно образовање ЕКОНОМСКЕ СТРУКЕ.

Ако би неко желео да учи кроз рад за РАЧУНОВОЂУ, најпогоднији послодавац је РАЧУНОВОДСТВЕНА АГЕНЦИЈА, код које се током рада појављују различити послови. У Републици Србији има близу 7.500 рачуноводствених агенција (2.500 правних лица и 5.000 предузетника).

Од ових 7.500 агенција, око 20% има више од 10 запослених.

За све ове агенције велики проблем је отварање новог радног места ИНСТРУКТОР и његова обука за рад.

Много боље решење је да се ИНСТРУКТОР појављује за више малих послодаваца и да је запослен у Регионалној привредној комори.

Уколико остане обавеза да код послодавца мора бити радно место ИНСТРУКТОР, велики број предузетника одустаће од учешћа у примени Закона о дуалном школовању.

● Надокнаде за које је Законом предвиђено да их сноси послодавац исплатом превоза, топлог obroка, осигурања и накнаде ученику за његов рад, представљаће непремостиву препреку за укључивање предузетника у систем дуалног школовања.

● У „СТУДИЈИ ИЗВОДЉИВОСТИ – ДУАЛНО СРЕДЊЕ СТРУЧНО ОБРАЗОВАЊЕ У СРБИЈИ” ПРОФ. ДР ДИТЕРА ОЈЛЕРА,

између осталог се, везано за обезбеђење одрживог финансирања, наводи:

„У начелу постоје два начина за финансирање система средњег стручног образовања. Једна могућност је јавно финансирање опредељењем новца пореских обвезника за покривање различитих расхода у оквиру система средњег стручног образовања. Друга могућност била би модел суфинансирања који би наплаћивао свима онима који имају корист од постигнућа.

Може се увести систем надокнада на националном нивоу или за привредне секторе. На пример, у Данској свако предузеће плаћа допринос фонду на основу броја запослених. Фондација управља и распоређује тај новац, који користи за плаћање трошкова похађања средње стручне школе и финансирање обуке у предузећима; осим тога, предузећима која обезбеђују места за обуку, исплаћују се субвенције.”

● У ОБРАЗЛОЖЕЊУ КОЈЕ ЈЕ БИЛО УПУЋЕНО СКУПШТИНИ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ, у једном делу стоји:

„Стратешка намера је да у дуалном образовању учествују само послодавци који имају интерес за то, односно који имају проблем са проналажењем адекватних кадрова, а у складу са тим очекује се да ће ти послодавци моћи и бити спремни да плаћају трошкове обуке и испита за инструкторе, као и да ученицима обезбеђују материјално-финансијска средства.”

Ако се прихвати ово опредељење као стратешки мото дуалног образовања, онда је велики број послодаваца скрајнут и налази се мимо дуалног система образовања. Примера ради, СТРУЧНА СРЕДЊА ЕКОНОМСКА СТРУКА је с једне стране веома дефицитарна у односу на обучен кадар са дужим стажом, а с друге стране, послодавци којима је таква обучена стручна радна снага потребна, нису финансијски јаки да поднесу терет трошкова дуалног образовања.

То значи да ће се у дуално образовање укључивати велике компаније које имају интерес за добијање јефтине радне снаге током школовања, а после школовања – за добијање квалитетног и обученог кадра, и те компаније ће сигурно имати финансијске капацитете да издрже трошкове дуалног образовања.

Посебна интеграција директног умишљаја код кривичних дела са субјективним бићем

Аутор се у овом тексту бави структуром диспозитива оптужног акта, односно анализира случајеве у којима су изостављени елементи који су у пракси добили статус „обавезујућих“.

Никола Пантелић,

заменик јавног тужиоца у
Трећем основном јавном
тужилаштву у Београду

Поред одређених правила која се поштују од стране надлежних правосудних органа, која своју снагу, недвосмислено, црпе из легислативе, постоји одређени број радњи тих органа које су, иако нису (чврсто) утемељене у прописима, учесталом применом добиле својеврсне техникалије. Као такве постале су аксиоми у својој средини. Ретко ко их испитује, а још ређе оспорава њихове утабане стазе. Оне својом формом надживљавају многе законске промене, које на њих готово да и не утичу деценијама. Један од таквих института је и диспозитив оптужног акта који саставља јавно тужилаштво, чија структура је давно утемељена и промене трпи само у изузетним случајевима.

Диспозитив оптужног акта чини централни део оптужења. Поред генералија окривљеног и назива суда пред којим треба одржати главни претрес, он мора да садржи и кратак опис кривичног дела, законски назив кривичног дела (тзв. правна квалификација), предлог доказа и предлог санкције. То су елементи које предвиђа Законик о кривичном поступку. Међутим, ради прегледности диспозитива пракса је изнедрила и додатне елементе, који су обичајем добили статус „обавезујућих“, макар када је у питању свест тужилаца, судија, али и одбране. Наиме, без обзира на законске одредбе, диспозитив се, по неписаном правилу, не експедује

суду док се у њега не унесу 1. законски текст кривичног дела (а не само правна квалификација, тј. наслов кривичног дела) и 2. одредбе о умишљају. Овај текст се бави анализом случајева у којима су та два („неписана правила“) елемента изостављена из диспозитива оптужних аката.

Након што је Основни суд у Младеновцу, Пресудом К. 162/16, дана 24. 11. 2016. године ослободио окривљеног (а Виши суд у Београду жалбу Основног јавног тужиоца одбио као неосновану) због кривичног дела превара из члана 208. КЗ-а, јер у диспозитив оптужног акта није био унет субјективни елемент кривичног дела – умишљај, стручна јавност, чак и да је била у прилици да се суочи са оваквом одлуком, претежно не би имала примедбе. Наиме, изостављање умишљаја из диспозитива до скоро је био неопростив гест јавног тужилаштва, те је вероватно у већини таквих случајева суд ослободио окривљене оптужбе позивајући се на битан недостатак оптужења, односно на то да таква формулација диспозитива не представља опис кривичног дела.

Ожалбени суд је такође био на становишту да „догађаји описани у диспозитивима оптужног предлога нису кривична дела јер недостају субјективни елементи кривичног дела, у смислу чланова 14. и 22. КЗ-а.“ У наставку своје одлуке ожалбени суд је анализирао оба члана (14. и 22. КЗ-а), након чега је подвукао пропуст јавног тужиоца да у опис кривичних дела из члана 208. КЗ-а унесе директан умишљај, тачније да цитира законску одредбу. Заиста, суд је и у другим случајевима, углавном услед изостављања само дела формулације умишљаја, ослободио окривљене, образлажући такву одлуку на

Кривично дело непријављивање кривичног дела и учиниоца у судској пракси

Тема овог чланка је анализа бића кривичног дела из члана 332. Кривичног законика, уз посебан осврт на један карактеристичан случај из судске праксе.

Драган У. Калаба,
заменик Вишег јавног тужиоца
у Чачку

Свака друштвена заједница, без обзира на степен развоја, има своју негативну страну која се огледа у вршењу кривичних дела. Та појава с једне стране угрожава личност појединца, а с друге стране угрожава и значајне друштвене вредности. Због тога је сузбијање криминалитета превасходно задатак државних органа, али и појединца.

Појединац има и моралну и законску обавезу пријављивања припремања како извршеног кривичног дела тако и учиниоца.

У одређеним ситуацијама, а под остварењем одређених услова, кршење наведених обавеза представља кривично дело.

Међу њима је и кривично дело непријављивање кривичног дела и учиниоца, које је предвиђено у чл. 332. Кривичног законика („Сл. гласник РС”, 85/05, 88/05, 107/05, 72/09, 111/09, 121/12, 104/13, 108/14, 94/16), а налази се у Глави XXX, под називом „Кривична дела против правосуђа”.

Само благовременим пријављивањем кривичног дела или учиниоца ствара се могућност правовременог реаговања органа правосуђа, а то значи да се открију и кривично дело и учинилац, а потом да се исти

процесуирају и да се донесе одговарајућа судска одлука.

Ово кривично дело има основни облик (став 1), два облика у односу на својство извршиоца (став 2. и 3) и одредбу о некажњавању (став 4).

Основни облик, чл. 332. ст. 1. КЗ-а, гласи: „Ко зна да је неко лице учинило кривично дело за које се по Закону може изрећи затвор од тридесет до четрдесет година или зна само да је такво дело учињено, па то не пријави пре него што су дело односно учинилац откривени, казниће се ...”

Наведено кривично дело, као свој основни облик, има нужне елементе:

- знање да је неко лице учинило кривично дело;
- знање да је учињено кривично дело;
- учињено кривично дело односи се само на оно за које се може изрећи затвор од тридесет до четрдесет година;
- непријављивање лица које је учинило такво кривично дело, односно непријављивање таквог кривичног дела;
- моменат пријављивања – док дело или учинилац не буду откривени.

Суштина свих наведених елемената је у непријављивању, односно неподношењу пријаве да је учињено кривично дело надлежном државном органу, а то су превасходно полицијске управе, судови и тужилаштва.

Пријава се може односити на учињено кривично дело или пак на кривично дело и

Случај #3.

Кривично дело непријављивање кривичног дела отмице (чл. 64. ст. 2. у вези са ст. 1. КЗ-а РС) из чл. 202. ст. 1. КЗ-а РС, акцесорно је у односу на кривично дело отмице, а да би постојало кривично дело из чл. 202. ст. 1. КЗ-а РС, потребно је да је кривично дело отмице било извршено или пак покушано.

(Решење Окружног суда у Ваљеву, Кж 342/02 од 8. октобра 2002)

Случај #4.

Приликом извршења кривичног дела из чл. 203. ст. 1. КЗ-а РС мора претходно постојати сазнање окривљеног о чињеничној садржини извршеног дела, односно његовог учиниоца, тј. мора да се ради о кривичном делу за које се по Закону може изрећи казна затвора од четрдесет година, као и да постоји један објективни услов – да од пријаве зависи и благовремено откривање учиниоца или дела.

Из образложења:

Окривљена је оглашена кривом да је извршила кривично дело непријављивање кривичног дела или учиниоца из чл. 203. ст. 1. КЗ-а РС и изречена јој је условна осуда.

Што се тиче кривичне одговорности оптужене, првостепена пресуда је морала бити укинута по службеној дужности јер је првостепени суд повредио Кривични закон на штету окривљене када ју је огласио кривом за извршење наведеног кривичног дела.

За постојање овог кривичног дела суд мора претходно да разјасни о ком кривичном делу се ради (за кривично дело за које се по Закону може изрећи казна затвора до четрдесет година). Овде се ради о кривичном делу убиства за које се може изрећи казна затвора од петнаест година. Поред тога, за постојање овог кривичног дела потребно је да постоји и један објективни услов – да од пријаве зависи благовремено откривање кривичног дела или учиниоца, о чему првостепени суд није дао правилне и потпуне разлоге, а ради се о одлучним чињеницама, па је тиме учињена и

апсолутна битна повреда одредаба кривичног поступка из чл. 368. ст. 1. т. 11. ЗКП-а, на коју другостепени суд пази по службеној дужности.

(Пресуда Окружног суда у Сремској Митровици, К 83/04 од 17. марта 2004, и Решење Врховног суда Србије, Кж 1518/05 од 10. новембра 2005)

Случај #5.

Како је радња извршења кривичног дела непријављивање кривичног дела и учиниоца свршена стицањем сазнања да је неко лице учинило кривично дело и непријављивањем одмах учиниоца и дела, застарелост кривичног гоњења почиње да тече од датума сазнања за учиниоца и дело.

(Пресуда Апелационог суда у Београду, Кж 27/13 од 18. децембра 2013)

Поновни осврт на основни случај:

Окривљени – начелник саобраћајне полиције није извршио пријављено кривично дело предвиђено у чл. 332. ст. 2. КЗ-а, јер није свесно пропустио да пријави кривично дело за које је сазнао у вршењу своје дужности, а у односу на другу двојицу саобраћајних полицајаца.

То значи да постоји ово кривично дело када учинилац „свесно и директно” пропусти да пријави, односно не предузме никакву радњу у циљу пријављивања кривичног дела и учиниоца.

Како је окривљени у конкретном случају предузео радње да би саобраћајни полицајац ... исправио грешку коју је направио вршећи службу, односно добио налог од окривљеног да пронађе право лице које је контролисано и алкотестирано у саобраћају ради уручења налога за плаћање новчане казне, као и да би се потом саобраћајни полицајац уписао у рапортну књигу, то даље значи да би надлежно лице истог саслушало и проверило да ли у његовим радњама има дисциплинске, прекршајне или пак кривичне одговорности.

Осим тога, саобраћајни полицајци о којима је претходно било речи, оглашени су кривим због извршења наведених кривичних дела.

Спорови настали из уговора о купопродаји непокретности – први део

Спорови поводом уговора о купопродаји непокретности релативно су чести у судској пракси, а због своје сложености и вредности добара чији се промет овим уговором врши, завређују посебну пажњу, тако да ће ауторке најпре дати увид у правни оквир кроз приказ законског основа, а затим ће изнети карактеристичне и занимљиве примере из новије судске праксе.

Драгана Марчетић,
судија Првог основног суда у Београду, заменик руководиоца судске праксе у грађанској материји

Весна Филиповић,
судија Првог основног суда у Београду и руководиоца Одељења судске праксе у грађанској материји

Промет непокретности се у нашем друштву најчешће обавља путем уговора о купопродаји. Овај уговор је регулисан у посебном делу Закона о облигационим односима (ЗОО) као први и најважнији именовани уговор који наше право, а и грађанско право уопште познаје.

Промет непокретностима, како због вредности самог предмета уговора тако и због значаја који непокретности, посебно земљиште, имају у једном друштву и правном поретку, изискује и посебну регулативу. Она је код нас обезбеђена Законом о промету непокретности („Сл. гласник РС”, бр. 93/2014, 121/2014 и 6/2015), који је заменио раније важећи истоимени закон. Овај закон представља *lex specialis* у односу на одредбе ЗОО-а о купопродаји, па се опште одредбе облигационог права на уговор о купопродаји непокретности примењују само ако нешто друго није прописано Законом о промету непокретности.

ЗАКОН О ОБЛИГАЦИОНИМ ОДНОСИМА

Закон о облигационим односима овај уговор назива продајом и дефинише га као уговор којим се продавац обавезује да пренесе на купца право својине на продату ствар и да му је у ту сврху преда, а купац се обавезује да плати цену у новцу и преузме ствар (члан 454).

Уговор о продаји непокретних ствари мора бити закључен у писменој форми, под претњом ништавости (чл. 455).

Главни елементи уговора о продаји јесу ствар и цена. Ствар мора бити у промету, иначе је уговор о купопродаји ништав (члан 458). Међутим, поред предмета продаје и купопродајне цене, основни елемент сваког уговора, па и уговора о купопродаји, јесте и допуштен основ (члан 51. став 1. Закона о облигационим односима).

Закон о облигационим односима прописује да за продају ствари чији је промет ограничен важе посебни прописи, што поново упућује на примену Закона о промету непокретности за купопродају која за предмет има непокретност.

Продаја туђе ствари обавезује уговораче, али купац који није знао или није морао знати да је ствар туђа, може, ако се услед тога не може остварити циљ уговора, раскинути уговор и тражити накнаду штете (члан 460).

члана 973. став 1. ЗОО-а прописано је да је забрањено уговарање када су у питању уговори о залози којима стране уговорнице предвиђају да ће заложена ствар прећи у својину повериоца ако његово потраживање не буде намирено о доспелости, као и да ће у том случају поверилац моћи да по унапред одређеној цени прода ствар или да је задржи за себе. Одредба према којој сваки уговор, па и уговор о купопродаји непокретности мора да има допуштен правни основ, прописана је у циљу заштите дужника, како поверилац не би искористио стање нужде или тешко материјално стање приликом тражења зајма. Разлог обавезивања, због кога је уговор и настао, мора бити допуштен, а недопуштен је ако је противан принудним прописима, јавном поретку или добрим обичајима.

Последице ништавости уговора о купопродаји непокретности

Утврђење ништавости закљученог уговора о купопродаји непокретности (члан 103. ЗОО-а) производи правно дејство од момента закључења таквог уговора (*ex tunc*), што значи да ће се сматрати да никада није ни настао (закључен), што даље значи да право својине које је продавац имао на непокретности која је била предмет ништавог уговора, никада није ни пренето на купца.

Уколико се утврди да је уговор о купопродаји ништав, купац такође има право да од продавца потражује да му врати исплаћену купопродајну цену, и то према ценама односно вредности непокретности у време враћања, како то предвиђа члан 104. ст. 1. ЗОО-а.

Побуда (causa) за закључење уговора о продаји

Утврђење ништавости уговора о купопродаји непокретности у више случајева је тражено због недопуштене побуде, а најчешће када је уговор закључен под повољнијим условима од тржишних или уз установљено право плодуживања продавца, при чему се односи између уговорних страна касније промене (поремете) или изостане очекивани догађај или пажња коју је једна уговорна страна

очекивала од друге. У тим случајевима побидјани уговор је двострано теретан уговор о продаји непокретности. Код оваквих уговора кауза се гаси испуњењем, те стога незаконит и неморалан мотив односно побуда доводи до ништавости уговора, у смислу члана 53. став 2. и 3. ЗОО-а, ако је недопуштена побуда битно утицала на одлуку једног уговарача да закључи уговор, а то је други уговарач знао или је морао знати. Побуда (*causa*) за закључење уговора о продаји за продавца је исплата цене, а за купца стицање права својине на купљеној ствари (члан 454. ЗОО-а). Ова побуда се гаси извршењем уговора, о чему говори и следећи пример. Наиме, тужени је, као купац, исплатио продавцу цену коју је сам продавац определио, чиме је остварена продавчева побуда за закључење уговора о продаји. Продавац је пренео на купца право својине на стану, а тужени се одмах уписао у јавне књиге као његов власник, чиме је и за купца остварена побуда. Чињеница да је уговорена купопродајна цена стана који је оптерећен доживотним становањем ранијег власника (плодуживањем), мања од тржишне и износи њену трећину, не може да води закључивању да битна побуда за закључење уговора о продаји није пренос права својине и исплата цене, зато што су странке у облигационим односима слободне да уговарају све битне елементе уговора, што цена јесте, осим ако нешто друго није прописано Законом (члан 10. ЗОО-а).

Напомена Редакције:

У другом делу овог текста, који ћемо објавити у следећем броју часописа, биће речи о:

- вишеструкој продаји исте непокретности;
- продаји непокретности која је у режиму заједничке својине брачних или ванбрачних другова;
- случајевима када је несавестан продавац;
- правном дејству предуговора о купопродаји непокретности;
- праву на накнаду штете због недостатака на непокретности.

Осим претходно наведеног, други део ће садржати и нека закључна разматрања ауторки везана за ове спорове.

Тростепеност одлучивања у поступцима пред јавним бележником

Тростепеност у одлучивању и прописана хитност у поступању гаранција су заштите интереса грађана у ситуацијама када је одбијено предузимање радње од стране јавног бележника.

Снежана Марјановић,
судија Првог основног суда
у Београду

Јавни бележник је, према члану 4. Закона о јавном бележништву, овлашћен да саставља, оверава и издаје јавне исправе о правним пословима, изјавама и чињеницама на којима се заснивају права, затим да оверава приватне исправе, да преузима на чување исправе, новац, хартије од вредности и друге предмете, као и да на основу тог закона и по одлуци суда обавља послове који му се по Закону могу поверити и да предузима друге радње, у складу са Законом.

Јавни бележник не сме да ускрати предузимање радњи за које је овлашћен, осим када је то Законом прописано. Према члану 53. истог закона, он је дужан да одбије обављање службене радње ако је она неспојива са његовом службеном делатношћу, нарочито ако се његово учешће захтева ради постизања очигледно недопуштеног или непоштеног циља, затим ако утврди да је радња према Закону недопуштена, за коју сумња да је странка предузима привидно или да би избегла законске обавезе или да би противправно оштетила треће лице, као и ако утврди да странка нема пословну способност или из другог законског разлога не може пуноважно да закључује правне послове, изузев ако у поступку учествује законски заступник тог лица и ако располаже чињеницама да странка нема озбиљну и слободну вољу да закључи одређени посао.

Након изјављивања приговора странке на решење јавног бележника којим одбија предузимање радње, одлуку доноси **основни суд** према седишту јавног бележника.

Против решења којим се одбија приговор странка може да изјави жалбу надлежном **вишем суду** у року од 15 дана од дана достављања преписа решења. Другостепени суд је дужан да о жалби одлучи у року од 15 радних дана од дана достављања жалбе, а непоступање у року сматра се несавесним радом судије. Тада се јавља тростепеност у одлучивању.

Када поступа као повереник суда, јавни бележник доноси решење на које учесници у поступку имају право жалбе **вишем суду** као и у случају када се оставински поступак води пред судом. Тада постоји двостепеност у одлучивању.

Из образложења:

Одредбом члана 2. Јавнобележничке тарифе јавног бележника као повереника суда прописано је да у поступку за расправљање заоставштине награду и трошкове утврђује и обрачунава јавни бележник и наплаћује их од странака, у складу са Законом о јавном бележништву, при чему је дужан да у решењу којим одлучује о повереном поступку **образложи одлуку о награди и трошковима**, у складу са Законом. Члан 4. исте тарифе прописује да је основица за обрачун награде вредност заоставштине умањена за оставиоцеве дугове, при чему се поменута вредност одређује на основу процене тржишне вредности ствари и права која сачињавају заоставштину, а јавни бележник је утврђује на

Неосновано је позивање предлагача да је суд погрешно применио материјално право, односно да није применио члан 10. Закона о облигационим односима, члан 4а Закона о промету непокретности, чланове 24–26. Закона о основама својинскоправних односа, члан 3. Закона о промету непокретности и члан 105. Закона о планирању и изградњи, имајући у виду да се ради о прописима на основу којих овде предлагачи евентуално могу да **утврде своје право својине у парничном поступку** за утврђење права својине, а не могу да утичу на другачију одлуку у овој правној ствари.

Суд је ценио и наводе жалбе који се односе на **грађење на туђем земљишту** у случају да је градитељ савестан, а власник земљишта није знао за изградњу, па је оценио да и ови наводи могу да представљају наводе у парничном поступку за утврђење права својине, а не могу да утичу на другачију одлуку у овој правној ствари.

(Решење Вишег суда у Београду, Гжб бр. 8/17 од 15. 6. 2017. године)

Према стању у списима, жалиоци су поднели приговор против решења јавног бележника зато што је јавни бележник одбио захтев којим је тражена солемнизација уговора о купопродаји непокретности, као неоснован. Јавни бележник је у својој одлуци ценио да је **објекат** који је предмет уговора у својини продаваца, али да су катастарске **парцеле у државној својини РС**, док је **продавац корисник односно закупац** предметног **земљишта**, те да се у конкретном случају ради о промету права коришћења грађевинског земљишта у својини РС. Одлучујући о поднетом приговору, првостепени суд је ценио изјашњење јавног бележника приликом оцене испуњености услова за примену одредбе члана 102. ЗПИ-а, при чему је имао у виду и да продавац није доставио доказ да је измирио обавезе које су неопходне да би се дозволила конверзија уз накнаду, нити је

доставио доказ да се ради о конверзији без накнаде, па је, применом одредбе члана 53. Закона о јавном бележничтву, у вези са чланом 103. Закона о облигационим односима, одлучио као у изреци побијаног решења.

Жалбени наводи подносиоца приговора оцењени су као неосновани зато што, имајући у виду неспорне чињенице да захтев за солемнизацију уговора о купопродаји непокретности за предмет има промет права коришћења грађевинског земљишта у ситуацији када продавац није доставио доказ да је измирио обавезе које су неопходне да се дозволи **конверзија** уз накнаду, нити је доставио доказ да се ради о конверзији без накнаде, дакле у ситуацији када нису пружени неопходни докази о измирењу обавеза за конверзију, у смислу члана 102. ЗПИ-а, **промет непокретности није дозвољен, супротан је јавном поретку и добрим обичајима, те као такав апсолутно ништав.**

(Решење Вишег суда у Београду, Гжб бр. 1/17 од 23. 2. 2017. године)

Закључак

Судска контрола рада јавних бележника обезбеђује правну сигурност грађана, али и омогућава бележницима да провере своје становиште у погледу допуштености предузимања одређених правних послова. Троstepеност у одлучивању и прописана хитност у поступању гаранција су заштите интереса грађана у ситуацијама када је одбијено предузимање радње од стране јавног бележника. У свим осталим ситуацијама странкама је на располагању само двостепеност у одлучивању у циљу економичности и ефикасности. Странкама је увек на располагању и могућност оспоравања исправа које је потврдио или сачинио јавни бележник у парничном поступку, уколико за то имају правни интерес.

Имате питање? Имамо одговор!

У овој рубрици дајемо одговоре на нека од питања која сте упутили нашем часопису. Подсећамо да право на постављање питања и добијање одговора имају искључиво претплатници на наш часопис.

ОБРАЗОВАЊЕ

Помоћник директора школе

П: *Да ли закон дозвољава да директор основне школе има три помоћника директора, односно да се коефицијенти за помоћника директора поделе на три особе из Школе?*

О: Закон предвиђа да школа може да има помоћника директора, у складу са Уредбом о финансирању образовања у основној/средњој школи. Овом уредбом је регулисано колико помоћника директора школа може да има, с обзиром на број одељења/класа у музичким школама. Ако у наведеној уредби пише да школа има право на 1 место (или 1,5 место) помоћника директора, сматрамо да нема сметњи да директор решењем постави 2/3 помоћника директора по 50% норме, а по 50% норме у настави, уз таксативно набрајање описа послова који морају бити различити. Решење се издаје за школску годину.

Оглашавање решења о избору кандидата на званичној интернет страници Министарства просвете

П: *Да ли су предшколске установе у обавези да решење комисије о избору кандидата за пријем у радни однос на одређено време, када постављене коначно, ојласе на званичној интернет страници Министарства?*

О: Радни однос на одређено време у установи заснива се на основу конкурса спроведеног на

начин прописан за заснивање радног односа на неодређено време, па с обзиром на то, сматрамо да се решење из члана 155. Закона оглашава на званичној интернет страници Министарства када постане коначно.

Избор директора школе

П: *Школи је пошребно тумачење одредбе ЗОСОВ-а која се односи на избор директора школе. Наиме, шта се подразумева по одредницом „сви зайослени”, тј. да ли поседној седници Наставничкој већа присуствују и зайослени који су на боловању, породилском одсуству и сл.?*

О: Седници присуствују само запослени (на одређено и неодређено време) који су радно ангажовани, али не и запослени који су одсутни по било ком основу (ово је новина).

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

Додатни услови

П: *Ако је у поступку јавне набавке мале вредности промотеријала (хемијске оловке, кишобрани, торбе за лаптоп, роковници, календари итд.) најоменуто да је пошребно да понуђачи доставе узорке, а није нарочито најоменуто да су то годани услови, да ли се сматра да је онуда понуђача који није доставио узорке неисправна?*

О: Уколико је недвосмислено наведено у конкурсној документацији да је потребно

СТЕЧАЈ**Примена члана 136. Закона о стечају**

П: Пријављено њоштраживање у стечајном њоштраживачу њризнајно је у целосној. Стечајни њоштраживач је обустављен њроштив стечајној дужника и настављен њроштив стечајне масе, уз добијање новој броја њредмета. Да ли њризнајни стечајни њоверилац њреба њоново да се обраћу стечајном суду њоднеском, сада у њоштраживачу њроштив стечајне масе, и ако њреба, у којој форми, с обзиром на то да је њоштраживање њризнајно?

О: Када дође до продаје стечајног дужника као правног лица, обуставља се стечај у односу на стечајног дужника, али се наставља према стечајној маси.

С обзиром на то да се стечај наставља према стечајној маси, није потребно поново пријављивати потраживање, већ ће оно бити намирено, у складу са одредбама Закона о стечају, из средстава добијених продајом стечајног дужника.

ЗАКОН О ПРИВАТНОМ ОБЕЗБЕЂЕЊУ

П: Предшколска усшонова има њоршоуре. Да ли они морају да имају лиценцу у складу са Законом о њривајном обезбеђењу или њредшколске усшонове не сјадају у обавезно обезбеђене објекте њо њоменушом закону?

О: Који објекти су обавезно обезбеђени – регулисано је Уредбом о ближим критеријумима за одређивање обавезно обезбеђених објеката и начину вршења послова њихове заштите („Сл. гласник РС”, бр. 98/2016).

У пракси се на великом броју радних места (на пријавницама, рецепцијама, у другим деловима објекта) обављају послови који нису подударни са пословима службеника обезбеђења, што се нарочито огледа у чињеници да се ти послови обављају без примене овлашћења која имају службеници обезбеђења, тј. која су Законом опредељена само (искључиво) за њих. Међутим, ако у конкретном случају „портир” обавља послове и примењује наведена овлашћења службеника обезбеђења, правно лице мора да усклади тај свој рад са Законом.

Електронско издање за њрађење јавних набавки**ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ**

ИНГ-ПРО ЈАВНЕ НАБАВКЕ – електронско издање за прађење јавних набавки – налази се на јавној интернет адреси www.javne-nabavke.net и представља издање намењено службама којима је у свакодневном раду неопходно прађење јавних набавки, које се објављују на Порталу јавних набавки, и свих других пратећих докумената, при чему су заинтересоване за једноставан, ефикасан и брз приступ путем интернета, без икаквих поступака ажурирања од стране клијената (ажурира се аутоматски), као и са могућношћу обавештавања о набавкама које су вам потребне и њиховим променама путем имејл-сервиса (директно на ваш имејл).

Разлози за прађење ИНГ-ПРО Јавних набавки:

- дневно ажуран преглед свих јавних набавки и све пратеће документације;
- јединствена претрага свих врста огласа по више различитих критеријума;
- за добијање резултата претраге довољан један критеријум претраге;
- пријем обавештења на имејл за оне категорије предмета набавки које сами одаберете;
- за претплатну цену добијате могућност неограниченог прађења свих категорија и свих типова ЈН;
- евиденција свих измена постојећих јавних набавки што омогућава њихово једноставно прађење;
- преглед базе победника тендера са информацијама у ком поступку јавне набавке је одређени понуђач победио;
- преглед листе ЈН УЖИВО која се ажурира свака два минута, и на којој се налазе најновије јавне набавке које још нису прошле процес редакцијске обраде.

За њрејшлагају и грује информације њишоше нам на: office@ingpro.rs
или нас њозовише на: 011/2836-820, 2836-821, 2836-822.

ИЗДАЈАМО ЗНАЧАЈНЕ ПРОПИСЕ КОЈИ СУ ДОНЕТИ ИЗМЕЂУ ДВА БРОЈА...

РАДНИ ОДНОСИ

- Одлука о изменама Одлуке о максималном броју запослених на неодређено време у систему државних органа, систему јавних служби, систему Аутономне Покрајине Војводине и систему локалне самоуправе за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 111/2017 од 11. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о раду („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању и осигурању за случај незапослености („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о запошљавању странаца („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о запосленима у јавним службама („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о запосленима у аутономним покрајинама и јединицама локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о платама службеника и намештеника у органима аутономне покрајине и јединице локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о систему плата запослених у јавном сектору („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)

СОЦИЈАЛНА ЗАШТИТА

- Закон о финансијској подршци породици са децом („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)

БЕЗБЕДНОСТ И ЗДРАВЉЕ НА РАДУ

- Правилник о Програму усавршавања знања и другим питањима у вези са усавршавањем знања лица за безбедност и здравље на раду („Сл. гласник РС”, бр. 108/2017 од 1. 12. 2017. године)
- Правилник о изменама и допунама Правилника о обезбеђивању ознака за безбедност и здравље на раду („Сл. гласник РС”, бр. 108/2017 од 1. 12. 2017. године)

ЈАВНЕ НАБАВКЕ

- Уредба о допуни Уредбе о планирању и врсти роба и услуга за које се спроводе централизоване јавне набавке („Сл. гласник РС”, бр. 111/2017 од 11. 12. 2017. године)

БУЏЕТСКИ СИСТЕМ

- Правилник о изменама и допунама Правилника о систему извршења буџета Републике Србије („Сл. гласник РС”, бр. 110/2017 од 6. 12. 2017. године)
- Уредба о измени Уредбе о критеријумима, мерилима и начину избора пројеката у култури који се финансирају и суфинансирају из буџета Републике Србије, аутономне покрајине, односно јединица локалне самоуправе („Сл. гласник РС”, бр. 112/2017 од 15. 12. 2017. године)
- Закон о допуни Закона о буџету Републике Србије за 2017. годину („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о изменама и допунама Закона о буџетском систему („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)
- Закон о буџету Републике Србије за 2018. годину („Сл. гласник РС”, бр. 113/2017 од 17. 12. 2017. године)

Прејед њројса...

ПОШТАНСКЕ УСЛУГЕ

- Правилник о утврђивању Плана издавања пригодних поштанских марака и вредносница и мотива редовних издања поштанских марака и вредносница („Сл. гласник РС”, бр. 108/2017 од 1. 12. 2017. године)

СТАНДАРДИ

- Правилник о аеросолним распршивачима („Сл. гласник РС”, бр. 106/2017 од 24. 11. 2017. године)
- Правилник о начину ванредног прегледа мерила („Сл. гласник РС”, бр. 112/2017 од 15. 12. 2017. године)
- Правилник о утврђивању Листе српских стандарда из области опште безбедности производа („Сл. гласник РС”, бр. 115/2017 од 22. 12. 2017. године)

СПОРТ

- Правилник о садржини и начину вођења Јединствене евиденције удружења, организација и предузетника у области спорта („Сл. гласник РС”, бр. 108/2017 од 1. 12. 2017. године)
- Правилник о раду и делатности полицијских спортских удружења („Сл. гласник РС”, бр. 111/2017 од 11. 12. 2017. године)

АУТОРСКА ПРАВА

- Тарифа накнада за кабловско реемитовање филмских дела (кинематографских и

телевизијских) у Србији које наплаћује УФУС АФА ЗАШТИТА – Организација филмских аутора Србије („Сл. гласник РС”, бр. 112/2017 од 15. 12. 2017. године)

- Тарифа за остваривање права на накнаду за јавно саопштавање музичких дела, интерпретација и фонограма у угоститељским објектима и објектима за приређивање игара на срећу (ресторани, кафеи, кафићи, интернет кафеи, баште, киосци брзе хране који поседују простор за смештај гостију, кладонице, коцкарнице, сплавови, дискотеке, клубови и други слични објекти) („Сл. гласник РС”, бр. 114/2017 од 20. 12. 2017. године)

- Правилник о техничким нормативима за безбедност од пожара и експлозија постројења и објеката за запаљиве и гориве течности и о ускладиштавању и претакању запаљивих и горивих течности („Сл. гласник РС”, бр. 114/2017 од 20. 12. 2017. године)

- Решење о испуњавању услова за обављање контроле система за грејања („Сл. гласник РС”, бр. 114/2017 од 20. 12. 2017. године)

ПРИВРЕДНА КОМОРА

- Правилник о Суду части при Привредној комори Србије („Сл. гласник РС”, бр. 114/2017 од 20. 12. 2017. године)

- Одлука о висини, начину и роковима плаћања јединствене чланарине и финансирању Привредне коморе Србије у 2018. години („Сл. гласник РС”, бр. 114/2017 од 20. 12. 2017. године)

ГОДИНА ПОСТОЈАЊА

ИНГ-ПРО

С НАМА НЕМА ЛУТАЊА

Јавне набавке и буџети

Грађанско право

Кривично право

Управно право

Привредно право

Радно право

Унакрсни поглед